

Beleidsplan 2019 – 2024 SNE Bleijendijk

1 Inleiding	2
Natuureducatie op het landgoed Bleijendijk	
2 Missie, visie, doelstellingen	2
2.1 Missie	2
2.2 Visie	3
2.3 doelstellingen en werkwijze	3
3 Ontwikkeling van de natuureducatie op Bleijendijk 2019 - 2024	4
3.1 ontwikkeling van het natuuronderwijs aanbod	4
3.2 Het team	4
3.3 Het bestuur	4
3.4 Ontwikkeling van de programma's	5
3.5 De Boshut	6
3.6 Financiën	6
3.7 Samenwerking met het landgoed	7

ZAKELIJKE GEGEVENS

Naam:: **Stichting Natuureducatie Bleijendijk**

RSIN-nummer: 853860804

KvK-nummer 60329459

IBAN: NL59 TRIO 0197 8917 80, t.n.v. Natuureducatie Bleijendijk

Postadres:

Bleijendijk 4 5261 NL, Vught.

vrijwilligers@bleijendijk.nl

Inleiding

Het natuuronderwijs op landgoed Bleijendijk in Vught kent een lange geschiedenis. Het initiatief werd genomen door boswachter Piet Vorstenbosch. Hij was geïnspireerd door een project in Zweden waar moeilijk opvoedbare jongens werden behandeld door ze in de natuur te laten werken. Al snel verzamelde zich rondom hem een groepje vrijwilligers om samen met hem kinderen uit de buurt van Vught de kans te geven op Bleijendijk in contact met de natuur te komen. Piet ontwierp en bouwde ook de boshut, van waaruit nu nog steeds alle natuuronderwijs plaats vindt. In maart 2014 werd een volgende stap gezet. Toen zijn de onderwijsactiviteiten verzelfstandigd in Stichting Natuureducatie Bleijendijk om het duurzaam voortbestaan en de verdere ontwikkeling van het natuuronderwijs te kunnen waarborgen. De stichting kreeg het perceeltje rond de boshut in erfpacht. Daarmee is de transitie van een vrij informeel samenwerkingsverband naar een formele stichting gestart, die in de loop der jaren is uitgebouwd.

De afgelopen jaren hebben veel veranderingen plaats gevonden op het landgoed. In al die turbulentie is het natuuronderwijs een baken gebleven. We zijn ons op onze kernactiviteit: natuureducatie blijven focussen. Vele kinderen van verschillende scholen uit de regio zijn op het landgoed op bezoek gekomen, om te leren, te ontdekken, te genieten en te spelen in de natuur. We werken met een team vrijwilligers, die zelf de lesprogramma's ontwerpen en de bezoeken begeleiden. Er is een sterke teamspirit, de basis onder het vele werk dat wordt verzet. Daarnaast is voelbaar dat we steeds meer deel worden van een groter geheel: het landgoed Bleijendijk en alle mensen die zich daar inzetten. De band met de Bleijendijk gemeenschap krijgt steeds meer vorm. Er wordt samengewerkt op diverse vlakken. De gezamenlijke winter/kerstviering aan het eind van het jaar laat zien hoezeer de verbinding met elkaar op Bleijendijk weer wint aan vitaliteit. In dat geheel neemt Natuuronderwijs een mooie eigen plaats in!

Ondanks het feit dat het inzicht groeit dat contact met de natuur en ervaringen in de natuur voor een gezonde ontwikkeling van kinderen onmisbaar is, vertaalt zich dit (nog) niet in ondersteunende maatregelen vanuit de overheid. Scholen hebben weinig ruimte zowel in hun programma als financieel, om naar Bleijendijk te komen. Stichting Natuureducatie Bleijendijk (in het vervolg 'we' genoemd) wil de scholen hierin tegemoetkomen.

2 Missie, visie en doelstellingen en werkwijze

2.1 | Missie

Onze missie is dat

- kinderen met hoofd, hart en handen contact maken met de natuur om hen heen en zo meer bewustzijn krijgen van de natuur, vanuit de overtuiging dat de beleving van de natuur bijdraagt aan hun ontwikkeling. Zo willen we er aan bijdragen dat we beter voor de aarde, de natuur zullen zorgen.
- Onze vrijwilligers zich kunnen ontwikkelen in het werk met de kinderen, en met de deelnemende scholen en in het werken als team, opdat ook zij hun verbinding met de natuur en de kinderen versterken.
- Ons natuuronderwijs zijn rol speelt in en bijdraagt aan het gemeenschapslandgoed Bleijendijk

2.2 | Visie

Wij beschouwen het natuuronderwijs als volwaardig onderwijs. Een bezoek aan Bleijendijk is geen ‘dagje uit’, al ligt de nadruk minder op het hoofd dan op school. Dat sluit aan bij ons kerndoel: buiten zijn in de natuur en je verwonderen over wat daar allemaal te beleven is.

In het natuuronderwijs op Bleijendijk staan de eigen ervaring en beleving van het (individuele) kind centraal. Ons uitgangspunt is dat we kinderen volop ruimte willen geven om in hun eigen tempo en naar hun eigen smaak en inzicht te leren, werken en creatief bezig te zijn (knutselen). En dat zij hun ervaringen leren delen met anderen. Vanuit onze optiek bestaat er geen goede of verkeerde uitvoering van een opdracht, zolang het kind er met aandacht en toewijding aan werkt.

2.3 | Doelstellingen en werkwijze

De stichting stelt zich ten doel **het bewustzijn van kinderen en volwassenen te ontwikkelen in relatie tot de aarde en hun eigen natuur**. Dit is uitgewerkt in een aantal specifieke doelstellingen:

1. Het ontwikkelen van respect voor elkaar en voor je omgeving.
2. Bijdragen aan de fysieke en sociale ontwikkeling van het kind
3. Ruimte scheppen voor stil zijn
4. Inzicht bieden in de samenhang der dingen en dat het geheel meer is dan de som der delen
5. Leren over het nut en de gebruikswaarde van datgene waarmee de kinderen en volwassenen in de natuur in contact komen.
6. Leren dat al wat leeft, behoed en verzorgd dient te worden.
7. Leren over ritme en cyclus: herhaling en transformatie.
8. Leren genieten en samen vieren van 't leven.
9. Leren dat het individu betekenisvol is en dat het betekenis heeft voor zijn of haar natuurlijke omgeving.
10. Leren samen te werken, te ordenen, te evalueren en een begrippenkader op te bouwen

We werken aan dat doel door het ontwikkelen, oefenen, organiseren en aanbieden van natuuronderwijs voor leerlingen van basisscholen.

In dat natuuronderwijs maken we voor elke seizoen een educatief project. We ontvangen driemaal per week een hele schooldag lang een groep leerlingen van een basisschool. De meeste scholen doen mee van groep 1 tot en met groep 8. Deze klassen komen waar mogelijk tweemaal per schooljaar.

Inhoudelijk kennen de natuureducatieve programma's drie vaste componenten:

Elke lesdag bestaat uit een zintuiglijke waarneming, een creatieve verwerking en het verrichten van een klus in de natuur.

Steeds staat er een team van drie vrijwilligers klaar om de kinderen, hun leerkracht en twee begeleidende ouders te ontvangen. We beginnen samen in de boshut. Daarna gaan we voor de verschillende activiteiten de natuur van het landgoed in. De creatieve verwerking vindt vaak binnen plaats.

3 Ontwikkeling van de natuureducatie op Bleijendijk 2019 - 2024

3.1 | Ontwikkeling van het natuuronderwijs aanbod

Het aanbod zal zich blijvend concentreren op het natuuronderwijs aan kinderen van de scholen voor basisonderwijs uit de omgeving, die bij ons een contract hebben. We zullen het aanbod niet uitbreiden. Daarvan is de achterliggende gedachte dat we voorkeur eraan geven, weliswaar minder kinderen natuuronderwijs te bieden, maar met meer diepgang en vaker dan een keer per jaar. Daarnaast is het van belang in de gaten te houden dat de balans met andere activiteiten op

het Landgoed blijft kloppen. De huidige omvang lijkt daarom goed en willen we liefst continueren.

3.2 | Het team

Natuureducatie Bleijendijk is voor 100% een vrijwilligersinitiatief. Het werkkapitaal van de stichting zijn de bevoegenheid en het engagement van de vrijwilligers, zowel in begeleidend team als het bestuur. Samen staan zij garant voor een onderwijsaanbod van constante kwaliteit. Dat betekent dat sterk moet worden ingezet op teamontwikkeling en verbondenheid. De balans tussen inspanningen en opbrengsten moet voor alle vrijwilligers gezond en plezierig zijn.

Er wordt sinds 2014 op maandag, dinsdag en donderdag onderwijs gegeven. Dit betekent dat de belasting in tijd van het team behoorlijk groot is. Het goed op peil houden van het team, in aantal vrijwilligers, maar ook in hun kwaliteit als natuuronderwijzers zijn de belangrijkste aandachtspunten van de stichting.

Werving heeft permanente aandacht nodig, aangezien er veel gevraagd wordt van het team en bij verloop de werkdruk behoorlijk kan oplopen. Om dit te beperken en mensen niet te overvragen zodat ze zo lang mogelijk plezier houden is het van belang de aandacht te blijven richten op steeds voldoende bezetting. Gelukkig blijkt het nog steeds te lukken om nieuwe mensen aan te trekken en te binden aan het natuuronderwijs.

De stichting fungeert organisatorisch als een zelflerende organisatie waarbinnen alle deelnemende vrijwilligers bereid zijn zich te ontwikkelen in het licht van de doelstelling. Zo zijn alle vrijwilligers uitgenodigd om deel te nemen aan het opzetten en het evalueren van de programma's en de scholingsbijeenkomsten 'Leren van Elkaar' (LEVEL), een vorm van intervisie in de vorm van vier bijeenkomsten gericht op duurzame menselijke relaties, ontwikkeling en werkplezier. Dit wat wordt gefaciliteerd door 3 bestuursleden en is bestemd voor het hele team op vrijwillige basis. Voor de concrete inhoud van deze programma's verwijzen we naar het jaarverslag elders op deze website.

De wisselwerking tussen bestuur en team is versterkt door deze LEVEL-bijeenkomsten waar naast praktisch gerichte intervisie, ook het gesprek plaats vindt over de verdere ontwikkeling van het natuuronderwijs. Ook houden we periodiek persoonlijke gesprekken met de vrijwilligers. De schakel tussen het team en het bestuur zijn twee leden van het bestuur die deze LEVEL-bijeenkomsten voorbereiden en begeleiden en die genoemde gesprekken voeren.

Aanvullend op deze inhoudelijk gerichte activiteiten maken we ook ruimte voor feestelijke, bezinnende, markerende activiteiten samen en soms met andere betrokkenen, zoals de Midwinterviering en de eindejaarsafsluiting.

Bijzondere vaste taken binnen team:

- * We hebben twee roostermakers: eentje voor het jaaroverzicht en het plannen van de schoolbezoeken en een voor het rooster van elk seizoen voor het inroosteren van de begeleidende vrijwilligers.
- * We hebben enkele dagcoördinatoren, die in de voorbereiding van en op een lesdag het aanspreekpunt zijn voor bezoekende scholen en de vrijwilligers.
- * We werken met vrijwel het hele team aan het ontwikkelen van de programma's en het aanleggen van een archief.
- * Een van de leden van het team is contactpersoon met de participerende scholen.
- * We hebben een projectcoördinator, die het proces leidt waarin vrijwilligers zelf het programma samenstellen en inoefenen.
- * Er is een fotograaf, die foto's maakt van de projecten en een redacteur die daarvan

fotoverslagen maakt.

3.3| Het Bestuur:

Samenstelling bestuur en gegevens:

Voorzitter: A. Wibaut,

Financiën: K. van Waart

Personeel en Communicatie:

R.F.R. Verweij

K. van Waart,

A. Lamerigts, (tevens facilitair manager).

Ook de bestuurders zijn net als alle medewerkers, vrijwilligers en kunnen statutair niet in loondienst zijn van de SNB. Zij kunnen net als de andere vrijwilligers reiskosten declareren volgens de gebruikelijke tarieven van de Nederlandse Belastingdienst. Het bestuur is volgens de statuten niet bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt.

3.3 | Ontwikkeling van de programma's

Onze werkwijze willen we bewaken en overdragen aan nieuwe teamleden. Kern is volgens een vaste opzet met de drie onderdelen waarneming, creatieve verwerking en klus, een eigen programma maken, dat voldoende structuur biedt om met een klas te werken tijdens een lesdag, maar flexibel genoeg is om af te wijken als daar vanuit de kinderen een goede aanleiding voor is.

Dat betekent dat met het hele team – in groepjes – het programma wordt ontworpen en uitgewerkt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van eerder gemaakte programma's, en nieuwe ideeën, eventueel aansluitend bij de actualiteit en bij de specifieke kwaliteiten van de mensen die betrokken zijn bij het landgoed.

Het streven blijft dat ieder lid van het team inbreng heeft in de totstandkoming van programma's. Als test van het programma vindt vervolgens een inoefendag(deel) plaats. Verwacht wordt dat iedereen daar aanwezig is. Het is een belangrijk moment onderling elkaar te ontmoeten en ervaring, tips en ideeën uit te wisselen. Ook een of twee bestuursleden proberen aanwezig te zijn bij de brainstorm en op deze inoefendagen. Zodra daarna het programma gaat draaien, wordt systematisch verslag gedaan per mail aan de hele groep, welke dingen goed lopen en wat bijstelling behoeft.

De ontwikkeling van ons aanbod is een organisch proces, gebaseerd op de evaluatie van de ervaringen van onze vrijwilligers. De workshops zijn een vrucht van die evaluaties. De dagverslagen, die na elke lesdag worden rondgemaild, zijn een levendig instrument in dat evaluatieproces. Tijdens de brainstormsessies en de inoefendagen spelen de ervaringen uit vorige projecten een belangrijke rol bij de verbetering van de kwaliteit van de nieuwe projecten. Zo bouwen we voort en leren we op basis van onze ervaringen. Net zoals we de kinderen ook een les over natuur willen meegeven door ze dingen te laten beleven.

3.4 | De Boshut

Aansluitend bij de oprichting van de Stichting Natuureducatie Bleijendijk is de opstalrecht overeenkomst begin 2015 gesloten, waarmee het langdurig vruchtgebruik van de Boshut (en het

stukje grond er rondom) is veiliggesteld. Er is een beheercommissie ingesteld voor met name het stukje bos rondom de boshut.

Verhuur van de Boshut is aan de orde alleen voor aan natuureducatie verwante activiteiten, anders verwijzen we door naar een van de andere locaties op het landgoed. Ook vrijwilligers van de stichting zelf mogen gebruik maken van de Boshut, als het in de planning past.

3.5 | Financiën

Gezien het beleid rond natuuronderwijs zoeken we onze financiële basis niet in financiering vanuit de overheid en is Stichting Natuureducatie Bleijendijk een 100%-vrijwilligersinitiatief is. Op die basis lukt het ook in financieel opzicht gezond te blijven.

De scholen die zich hebben verbonden aan ons Natuuronderwijs betalen per bezoek een bedrag, waaruit de SNB de kosten van het natuuronderwijs kan betalen. Ook is het mogelijk om incidenteel voor bijzondere projecten een beroep te doen een donateur.

Hoewel we dankzij het feit dat we een 100% vrijwilligersorganisatie zijn een sluitende exploitatie kennen, zijn subsidies, fondsen donaties welkom om de accommodatie te verbeteren, nieuwe programma's mogelijk te maken of het initiatief anderszins te ontwikkelen. Fondsenwerving en subsidiëring blijft aandacht vragen.

De prijs per klas per bezoek wordt jaarlijks iets verhoogd, op basis van het toepassen van een inflatiecorrectie. De hoogte van het bedrag wordt vermeld in het (financieel) jaarverslag.

De huurprijs van de Boshut is afhankelijk van het gebruik en zal worden vermeld in het (financieel) jaarverslag.

Financieel jaarverslagen worden apart gepubliceerd.

Voor grotere investeringen, zal sponsoring nodig zijn.

- We doen onderzoek naar mogelijkheden om een vriendennetwerk te bouwen. Daarbij is de zorg voor het onderhoud van de Boshut een aandachtspunt.
- We willen onze zichtbaarheid in de regio verbeteren ter ondersteuning van werving van mensen en fondsen.

3.6 | Samenwerking met het landgoed

Verdere integratie in het geheel van het landgoed Bleijendijk is de richting die we op willen gaan. Er is veel contact en goed overleg. Dit is verder versterkt nu we een nieuw bestuurslid hebben gekregen, die op Bleijendijk is gaan wonen en is betrokken bij het HR van het hele landgoed.

Afstemming en samenwerking vindt plaats op gebied van bv de klus, werving van vrijwilligers en verhuur. En sinds afgelopen jaar ook bij het maken van de lesprogramma's.

Het organiseren van landgoed-brede activiteiten, zoals de jaarlijkse open dag in september en samen het jaar afsluiten in december, wijst op het ontstaan van een hernieuwde traditie van een nieuwe gemeenschap op Bleijendijk, waarin vertrouwde en nieuwe mensen zitten.

Het staat symbool voor de beweging die we komende jaren willen maken: voortbouwen op het werk wat afgelopen jaren is gedaan op het Landgoed, met nieuwe energie, nieuwe ideeën en nieuwe mensen.